

til Ministeriet og til Kongen, og siger, at uden at Kongen havde gjort sig bekendt med dette, havde han neppe straks budt ham sin allerhøjeste Haand. Lunde begyndte med at undskylde, at han og de andre, de fattiges Ordfører, besværede Hans Majestæt med deres Nærværelse, men Majestæten var saa naadig ikke at tage det ilde op. Han sagde til Slutning, „at han vilde gøre sig nøje bekendt med vor Sag, og at han da vilde bidrage til, hvad hans Hjærte tilsagde ham, at hvad der var billigt og udførligt i vort Forslag maatte nyde Fremme“. Lunde tilføjer: „Audiensen sluttede da med, at hans kongelige Majestæt atter rakte mig som Ordfører sin høje Haand.“ (*J. H. Jensen*: Det var vel den højre.) Nej, første Gang var det den højeste, og sidste Gang var det den høje.

Altsaa, gamle Lunde gik til Indenrigsministeriet og til Kongen, men fik intet Resultat af sine Henvendelser. Hvad der er sket siden da, har tilsyneladende været lige saa frugtesløst, men dog ikke helt frugtesløst. Det, gamle Lunde paa sin Maade har gjort, og det, vi andre paa vor Maade have gjort, har nu endelig givet et Resultat, ganske vist ikke et Resultat, som vi ere fuldt tilfredse med, men et Resultat, som viser, at Erkendelsen af en Forpligtelse nu er saa stærkt vaagen, at den maa give sig et udtrykkeligt Udslag. Det er — det maa jeg slaa fast — et Resultat af Agitation, og jeg siger til enhver: Agiter blot, hvis du tror, du har en god Sag at agitere for; du skal se, det skal nok hjælpe til Slutning.

Nu have Arbejderne her i Landet altsaa i omtrent 35 Aar vandret i Ørkenen, kan man vel nok sige, og nu havde de Grund til at tro, at de vare komne til den Oase, der for dem rummede den Hvileplet, hvorpaa de kunne styrke sig efter den lange Vandring. Det er ikke ganske den Oase, man havde ventet sig. Vi havde ganske vist ikke ventet os, at Kommissionen eller Regeringen skulde forelægge Forslag, der fuldkommen fjernede Aarsagerne til Arbejdsløsheden. Det siges i Betænkningen: „For Samfundet vilde det da være det naturlige at træffe saadanne Foranstaltninger, at Arbejdsløsheden forsvandt eller i alt Fald blev betydelig indskrænket.“ Ja, det var det naturlige og vilde være det naturlige, og det er det, vi arbejde paa, og der vil komme en Tid, siger jeg, hvor ogsaa det vil lykkes. Men Oasen er alligevel ikke saa indbydende, som den kunde være. Jeg erkender, at der er grønne Pletter, der er Vand, der er

Palmer, men Palmerne ere meget høje, man skal bruge Klatrereb om de tykke Palmestammer for at komme op og faa Frugterne, og Vandet springer ikke i et klart Væld, hvor man blot behøver at holde Kummen under. Nej, Vandet skal samles sammen i mindre Portioner. Det er kun med Forhindringer, med Vanskeligheder, at Arbejderne her faa noget. Jeg vil derfor henstille, om man ikke i det Udvalg, der bliver nedsat, kunde enes om en Udtalelse som saa: Lad os hellere gøre Adgangen saa let som mulig. Den Kontrol, vi skulle have, have vi fuldt ud betryggende ved de danske Fagforeninger. Vi faa den ikke bedre, hvor mange Embedsmænd vi saa have dertil. Det erkendes ogsaa af Ordføreren og i Betænkningen, at det kun er ved Hjælp af Organisationerne, Fagforeningerne, Arbejderne sely, Kontrollen skal føres. Hvorfor i al Verden da ikke gøre Skridtet fuldt ud og sige: Ja, lad os indsætte denne principielle Bestemmelse, lad os give Arbejderne Adgang til at skille deres Regnskaber og Midler fra de bestaaende Fagforeninger; men i øvrigt bruge den Maade, de ønske, naar Kontrollen blot er tilstrækkelig. Det skulde være for mig det glædeligste, der kunde ske i denne Sag. Jeg har endnu Haab om, at det skal kunne lykkes, og mulig er dette Haab af en fastere Beskaffenhed end gamle Lundes.

Jeg fremsætter dette Haab med saa meget større Dristighed, som der i Betænkningen henvises til de engelske Fagforeningers lysende Eksempel. Det fremhæves der, at disse i de 10 Aar fra 1894 til 1903 i Hundrede af de største Organisationer med 1 Million Medlemmer have betalt 6 Mill. Kr. i Understøttelse til de arbejdsløse. Jeg siger, det er skam ogsaa noget at snakke om! Det giver gennemsnitlig pr. Medlem i Foreningen en aarlig Ydelse af 60 Øre. Her i vort lille Land have vi kun 90,000 Medlemmer, og vi have fra 1899 til 1905 efter de indhentede Oplysninger ydet 2,362,665 Kr., og jeg overdriver ikke, naar jeg med et rundt Tal siger 3 Mill. Kr., thi i den angivne Sum er ikke medtaget, hvad der er ydet af de forskellige Afdelinger udenfor Forbundet. Det giver 3 Kr. 60 Øre gennemsnitlig aarlig pr. Medlem for de 90,000 Medlemmer. Saa Eksemplet hentet fra de engelske Fagforeninger falder fuldstændig til Jorden i Sammenligning med den større Ydelse, der er givet fra de danske Fagforeninger. Naar man kan frembyde saadanne Tal — der er jo Eksempler paa, at enkelte Fagforeninger have svaret 30 Kr. aarlig pr.